

Resolusjoner 2026

Senterpartiet
Hedmark

Innhold

Innstilling fra Resolusjonkomiteen	3
Endringsforslag	3
1. Styrket totalberedskap i en urolig tid.....	4
2. Nærpoliti og ungdomskriminaliteten.....	6
3. Levende lokalsamfunn skal ikke bygges ned!	7
4. «Velferdsstaten råtner på rot».....	8
5. Styrk norsk sikkerhet og beredskap med sirkulær bioøkonomi	10
6. "Hele Norge i beredskap"- Senterpartiet satser på totalforsvaret i 2026!	11
7. Et tryggere Norge i en mer urolig verden	12
8. Nærpoliti for nære samfunn	13
9. Levende lokalsamfunn skal ikke bygges ned!.....	14
10. Krafttak mot ungdomskriminaliteten!.....	15
11. Styrket beredskap for trygghet i hele landet.....	16
12. Høyere sjølforsyningsgrad!.....	17
13. Styrk norsk sikkerhet og beredskap med sirkulær bioøkonomi.....	18

Innstilling fra Resolusjonkomiteen

Innstilling fra resolusjonskomiteen i prioritert rekkefølge.

Prioritet:	Tittel:	Innsendt av:	Innstilling:
1	1. Styrket totalberedskap i en urolig tid	Resolusjonkomiteen	Innstilt behandlet
2	2. Nærpoliti og ungdomskriminaliteten	Resolusjonkomiteen	Innstilt behandlet
3	3. Levende lokalsamfunn skal ikke bygges ned!	Sør-Østerdalen	Innstilt behandlet
4	4. «Velferdsstaten råtner på rot»	Kongsvingerregionen	Innstilt behandlet
5	5. Styrk norsk sikkerhet og beredskap med sirkulær bioøkonomi	Fylkestingsgruppa	Innstilt behandlet
-	6. "Hele Norge i beredskap"- Senterpartiet satser på totalforsvaret i 2026!	Senterkvinnene i Hedmark	Avvises, til fordel for ny nr. 1
-	7. Et tryggere Norge i en mer urolig verden	Kongsvingerregionen	Avvises, til fordel for ny nr. 1
-	8. Nærpoliti for nære samfunn	Sør-Østerdalen	Avvises, til fordel for ny nr. 2
-	9. Levende lokalsamfunn skal ikke bygges ned!	Sør-Østerdalen	Avvises til fordel for oppdatert versjon (nr. 3)
-	10. Krafttak mot ungdomskriminaliteten!	Nord-Østerdalen	Avvises, til fordel for ny nr. 2
-	11. Styrket beredskap for trygghet i hele landet	Nord-Østerdalen	Avvises, til fordel for ny nr. 1
-	12. Høyere sjøforsyningsgrad!	Hedmarken	Avvises, til fordel for ny nr. 1
-	13. Styrk norsk sikkerhet og beredskap med sirkulær bioøkonomi	Fylkestingsgruppa	Avvises til fordel for oppdatert versjon (nr. 5)

Endringsforslag

Frist for innsending: **Torsdag 12. februar, klokken 15.00**

Alle endringsforslag skal sendes inn via dette skjemaet:

<https://forms.office.com/e/LAEhNlyB3D>

1. Styrket totalberedskap i en urolig tid

(Samskrevet versjon av resolusjonene 6. "Hele Norge i beredskap"- Senterpartiet satser på totalforsvaret i 2026!, 7. Et tryggere Norge i en mer urolig verden, 11. Styrket beredskap for trygghet i hele landet og 12. Høyere selvforsyningsgrad!)

Norge står i en tid preget av økende geopolitisk spenning, klimatiske utfordringer, krig i Europa og sårbare forsyningslinjer. Hendelser som pandemi, ekstremvær og internasjonale kriser har tydelig vist hvor sårbart samfunnet er – og hvor avgjørende det er at beredskapen styrkes i hele landet. For å sikre trygghet for folk i både fredstid og krisesituasjoner må Norge øke motstandskraften, styrke totalforsvaret og ta tilbake bedre kontroll over kritiske ressurser.

Beredskap handler ikke bare om militære kapasiteter. Det handler om sterke lokalsamfunn, trygg matproduksjon, helsetjenester nær folk, robust infrastruktur og et sivilsamfunn som står tett på både nødetater og Forsvaret. For å møte et mer uforutsigbart og komplekst trusselbilde må Norge bevege seg fra et «akkurat i tide»-samfunn til et «føre var»-samfunn – med større bufferkapasitet, tydeligere prioriteringer og et tettere samspill mellom sivile og militære strukturer.

Totalberedskapen bygges nedenfra. Det krever sterke distrikter, bred kompetanse, desentraliserte beredskapsstrukturer og evne til mobilisering når det trengs. Demokratiets motstandskraft styrkes når befolkningen har tilgang til kultur, frie medier og god informasjon. Dette er helt grunnleggende for et samfunn som skal kunne stå imot kriser og uro.

Totalforsvar

Totalforsvaret må styrkes gjennom bedre koordinering, langsiktig planlegging og tydelig lokal forankring. Det innebærer økt satsing på Heimevernet, Sivilforsvaret, politiet og Tolletaten – samt styrket beredskapslagring av mat og andre kritiske varer. Norge må stå bedre rustet i møte med uforutsigbare hendelser, og totalforsvaret må utvikles som et bredt partnerskap mellom stat, fylke, kommune, næringsliv, frivillighet og befolkningen.

Sivil beredskap

Kommunene er førstelinjen i alle kriser. Derfor må de ha god kapasitet, riktig kompetanse og trygg finansiering. Alle kommuner må ha en statlig finansiert beredskapskoordinator, og kommunale beredskapsråd må inkludere nødetater, næringsliv og frivillighet. Fylkeskommunene må samtidig ta en sterkere rolle i regional samordning og transportberedskap.

Et sterkt sivilt samfunn forutsetter trygg og stabil tilgang til mat, energi, vann og kritisk infrastruktur. Matberedskap er en grunnleggende del av totalberedskapen og krever at Norge tar større ansvar for egen produksjon og lagring av mat. Dette handler både om beredskapslagre for matkorn, bedre lagringsmuligheter lokalt og et landbruk som har kapasitet til å levere også i krisetider. Støtteordninger må bidra til å redusere risiko ved avlingssvikt og andre produksjonsutfordringer. For å øke selvforsyningsgraden må Norge produsere mer matkorn, grovfôr og grønnsaker, og beiteressursene må utnyttes bedre. Derfor er det nødvendig å holde rovdyrbestanden på et nivå som gjør bærekraftig utmarksbeite mulig, slik at norske ressurser faktisk kan bidra til matproduksjon når landet trenger det.

Helseberedskapen må styrkes gjennom solide lokalsykehus, desentraliserte akutt- og fødetilbud og kort responstid i ambulansetjenesten. Dette krever at akuttfunksjoner og fødetilbud faktisk finnes nær folk, at kompetansen bygges og beholdes lokalt, og at ambulansetjenesten har kapasitet og responstid som sikrer trygghet uansett hvor i landet man bor. En sterk og tilgjengelig helsetjeneste er en grunnleggende del av beredskapen og avgjørende for trygghet i hele landet.

Kommunikasjon, strømforsyning og transport må være robuste og tåle både naturhendelser og sikkerhetspolitiske kriser. Nødnett, internett og mobildekning må fungere overalt, og vei- og jernbaneinfrastruktur må vedlikeholdes, moderniseres og klimatilpasses.

46 **Militær beredskap**

47 Den sikkerhetspolitiske situasjonen krever raskere og mer omfattende styrking av Forsvaret. Norge
48 må øke volum, utholdenhet, materielltilgang og øvingsaktivitet. Samspillet mellom sivile og
49 militære strukturer må styrkes, og forsvarsutbygging skal samtidig bidra til lokal verdiskaping.
50 Personell er Forsvarets viktigste ressurs – derfor må boforhold, lønn, ordninger for familier og
51 rekruttering styrkes betydelig.

52 **Oppsummering**

53 Et tryggere Norge avhenger av at både sivil og militær beredskap styrkes parallelt. Landbruket må
54 fungere som grunnmur for matberedskapen, lokalsykehusene må forbli sterke, infrastrukturen må
55 være robust, og Forsvaret må ha tilstrekkelig kapasitet og utholdenhet. Beredskap bygges
56 nedenfra – gjennom sterke lokalsamfunn og et næringsliv som spiller en aktiv rolle i totalforsvaret.

57 Norge trenger større kontroll over kritiske ressurser, høyere selvforsyningsgrad og tydelige
58 prioriteringer for å møte framtidige kriser. Et mer samkjørt samarbeid mellom sivile og militære
59 strukturer vil være avgjørende for Norges samlede motstandskraft.

60 **Hedmark Senterparti vil styrke:**

61 **Totalforsvaret ved å:**

- 62 • Styrke totalberedskapen gjennom samspill mellom stat, fylke, kommune, næringsliv,
63 fagorganisasjoner og frivillighet.
- 64 • Prioritere nasjonal kontroll over matproduksjon og lagring.
- 65 • Opprettholde en desentralisert kommunestruktur for å sikre lokal beredskap og nærhet til
66 beslutninger.
- 67 • Sørge for at totalforsvarsbehov vektas tungt ved innkjøp av materiell, utstyr og mat.
- 68 • Sikre kritisk infrastruktur – strøm, internett, vei og jernbane – med økt reservekapasitet og
69 klimatilpasning.
- 70 • Sørge for at trevirke (ved), bergvarme, fjernvarme og restvarme fra industri brukes som
71 viktige energikilder i bygg, og at alle nye boliger skal ha tilgang til varmekilde som ikke er
72 avhengig av strøm.

73 **Den sivile beredskapen og matberedskapen ved å:**

- 74 • Sikre at landbruk i hele landet opprettholdes som en grunnmur i totalberedskapen.
- 75 • Stimulere til mer mathvetedyrking gjennom høyere priser og økt arealtilskudd.
- 76 • Gi økte investeringsmidler til korntørker og lager for poteter og grønnsaker.
- 77 • Innføre risikoavlastning for grønnsaksdyrkere utsatt for tungmetaller.
- 78 • Gi nydyrkingstilskudd for å øke produksjonsgrunnlaget.
- 79 • Føre en rovviltpolitikk som muliggjør bruk av utmarksressurser og økt grovfôrbasert
80 kjøttproduksjon.

81 **Den militære beredskapen ved å:**

- 82 • Sikre ekstraordinære midler til økt øvingsaktivitet i 2027 og 2028.
- 83 • Raskt utvide og bygge opp Finnmarksbrigaden.
- 84 • Intensivere arbeidet med etableringen av Brigade Sør.
- 85 • Få på plass Forsvarets «Min Side» for alle vernepliktige.
- 86 • Øke involveringen av sivilsamfunnet i militære øvelser.

87 **Innsendt av Resolusjonskomiteen**

2. Nærpoliti og ungdomskriminaliteten

(Samskrevet versjon av resolusjonene **8. Nærpoliti for nære samfunn** og **10. Krafttak mot ungdomskriminaliteten!**)

Senterpartiet mener at alle, uansett hvor de bor i Norge, skal ha en trygg hverdag. Et tilstedeværende og synlig politi er avgjørende for å sikre dette. Politiet har det overordnede ansvaret for vår sikkerhet, helt fram til vi passerer terskelen for krig. Derfor er det avgjørende at politiet er til stede i hele landet. Når politiet er tilgjengelig i lokalsamfunnene, bidrar det ikke bare til å forebygge kriminalitet, men også til å skape trygge rammer for hverdagslivet, bygge tillit blant innbyggerne og legge til rette for samarbeid mellom politiet og lokalsamfunnet.

Som et ledd i organisasjonsutviklingen av politidistriktet blir politiet i større og større grad utsatt for fjernledelse. Ved det fratas lokalt politi muligheten til å styre egne ressurser der de holder til. Vi frykter at organisert kriminalitet og rekruttering av ungdom til kriminelle miljøer kan spre seg, dersom ikke politiets tilstedeværelse og forebyggende arbeid styrkes lokalt.

De siste årene har vi sett ungdomskriminaliteten i Innlandet øke kraftig. «Lokal trusselvurdering 2024» av Innlandet Politidistrikt har gjort det klinkende klart at Innlandet er et attraktivt område for kriminelle nettverk, også for distribusjon av narkotika.

I kampen mot narkotika ble politiet gradvis strippet for virkemidler, antall plasser hos politihøgskolen ble redusert og lensmannskontor i hele landet ble lagt ned som følge av «Nærpolitireformen.» Senterpartiet fikk i regjering til en økning i plasser på politihøgskolen og gjenopprettet flere lensmannskontor. Politiet må spilles gode!

Å forhindre ungdomskriminalitet handler om langt mer enn bare politi og straff. Det handler om å jobbe forebyggende fra barnehagealder. Vi må jobbe med holdninger blant de yngre, og gjøre de kapable til å stå imot den iherdige rekrutteringen de kriminelle nettverkene bedriver. Barn og unge ned i 12-årsalderen er dessverre utsatt for rekruttering til narkotikanettverk, og en stor del av rekrutteringen skjer via nett. Derfor mener vi en 15-årsgrense for sosiale medier er på høy tid, nettopp for at barn skal få lov til å være barn!

Narkotika er en stor pådriver for kriminalitet. Etter Arbeiderpartiets rus-reform i 2025 er det nå mer straffbart å drikke pils i park enn å bli tatt med kokain. Vi må slå fast at bruk og besittelse av narkotika fortsatt skal være ulovlig og at de som sliter med rus skal få raskere og bedre oppfølging til å slutte.

Et synlig politi med lokalkunnskap er den beste garantien for trygghet, beredskap og tillit mellom folk og myndigheter. Trygghet skal være en rettighet for alle, uansett postnummer, materiell, utstyr og mat.

Senterpartiet vil derfor:

- Sikre et reelt nærpoliti i hele landet ved å styrke bemanningen ved politikontorer som trenger det.
- Gi lokalt politi større innflytelse og ansvar for ressursdisponering ut fra lokale forhold, ha mer politi ute bland folk.
- Styrke politiets holdningskampanjer og forebyggende arbeid i samarbeid med kommuner, skoler og frivillige.
- Sikre desentralisert politiutdanning og rekruttering fra hele landet, ved å opprette en fullverdig avdeling hos politihøgskolen i Kongsvinger.
- Ha som målsetting at de ansatte bosetter seg i den kommunen de tjenestegjør i.
- Gi politiet virkemidler til å stoppe narkotikadistribusjon (eks. hund og spyttprøver)

Innsendt av Resolusjonskomiteen

3. Levende lokalsamfunn skal ikke bygges ned!

(Oppdatert versjon av resolusjonen **g. Levende lokalsamfunn skal ikke bygges ned!**)

Senterpartiet og Arbeiderpartiet samarbeidet i regjering i 3 år og 4 måneder. I denne perioden ble sentraliseringspolitikken til Erna Solberg stanset og en ny politisk kurs for Norge staket ut. Sentraliseringspolitikken var hovedårsaken til at Erna Solberg tapte valget og at et sterkt rød-grønt flertall ble etablert. Den nye regjeringen oppnådde viktige seire for lokalsamfunnene, distriktene og bygdenæringene:

- Den økonomiske rammen for jordbruksoppgjøret ble økt fra 17 til 29 milliarder kroner og investeringsstøtte til driftsformer med høyere dyrevelferd ble kraftig styrket.
- Rammen for kommunenes frie inntekter ble styrket med 105 milliarder kroner fra 2021-2025 og inntektsforskjellene mellom skattesterke og skattesvake kommuner ble redusert.
- Distriktspolitikken ble fornyet med mer ambisiøse mål og sterkere virkemidler som nedskrivning av studielån i alle distriktskommuner i hele landet
- Rovviltpolitikken ble effektivisert slik at konfliktnivået i forhold til lokalsamfunnene ble redusert og Stortingets målsettinger ble respektert
- Lokalsamfunn som stiller naturressurser til disposisjon for energiproduksjon, mineralnæring og oppdrettsvirksomhet fikk en rettmessig del av verdiskapningen og avgjørende innflytelse på arealforvaltningen.

Senterpartiet kan ikke akseptere at denne politikken blir svekket av den nye regjeringen etter valget høsten 2025. Sentraliseringen er fortsatt en hovedutfordring for flertallet av de norske kommunene, og innbyggerne deres. Desentraliseringspolitikken skal og må styrkes i årene som kommer dersom Senterpartiet fortsatt skal kunne samarbeide med den nye regjeringen. Levende lokalsamfunn skal ikke bygges ned av en regjering som er avhengig av Senterpartiets støtte.

Senterpartiet vil fortsatt

- Motarbeide sentraliseringen av Norge og legge grunnlag for vekst og utvikling i alle lokalsamfunn.
- Styrke den nasjonale og lokale kontrollen over naturressursene gjennom lokalt eierskap og nasjonal lovgivning.
- Opprettholde bosetting i hele landet for å bedre beredskapen, styrke sjølforsyningen av mat og utvikle de naturressursbaserte næringene.

Innsendt av Sør-Østerdalen

4. «Velferdsstaten råtner på rot»

Slik uttrykte varaordfører i Arendal det da hun tok initiativ til et kommuneopprør om kommunenes økonomiske situasjon. Hun hevder videre: «Kommunene har for mange oppgaver, for få folk og for lite penger. Det er jo i kommunene vi lever livene våre. Vi opplever dyrtiden, kutt i tjenestene, at vi ikke får den velferden som staten Norge har lovet oss. Vi tar på en måte kostnaden. Inntektssystemet har vært til vurdering og bør bygges opp på nytt. Vi er en lavinntektskommune som taper rubbel og bit. Det er ikke en velferdsstat verdig at de med lavest utdanning og høyest sykdomsbyrde, skal straffes i inntektssystemet. Du har et todelt land hvor de som har det vanskeligst får det enda dårligere. Kommunene må enten få reelle penger for det vi er satt til å gjøre, eller så må vi få færre oppgaver.»

Over halvparten av landets kommuner opplever samme situasjon. Dagens innstrammings- og effektiviseringsløsninger fører til lite utvikling, det oppleves mest som avvikling. Det gjør jobbene i omsorgs- og oppvekstsektoren lite motiverende når det i mange tilfeller oppleves at behov ikke dekkes eller at en som ansatt ikke strekker til. Det er ikke nok folk til å gjøre det som skal gjøres, og heller ikke nok midler til å ansette flere til å gjøre jobbene. Tilbud og tiltak forsvinner og velferdsstaten bygges i realiteten ned. Det er tidligere påpekt flere grunner til kommunens vanskelige situasjon. Her nevnes:

- **Økte renteutgifter.** I 2019 viste en undersøkelse fra SSB at gjelda til norske kommuner var firedoblet siden år 2000. I Nrk's Debatten i november i fjor ble det antydnet at gjelden var økt kraftig videre til i dag.
- **Uventet høy prisvekst.** Kostnadsveksten har de siste årene vært langt større enn det som er kompensert.
- **Den demografiske utviklingen.** Det blir stadig flere eldre og pensjonister per arbeidstaker. Dette forsterkes av at fødselstallene de siste årene har vært rekordlave.
- **Økte kostnader til pleie- og omsorg.** I tillegg til flere eldre er hovedforklaringen problemet med å rekruttere personell, som i sin tur betyr høyere utgifter til overtid, vikarbruk og vikar-innleie.
- **Kostnadskrevende flyktninger.** En kartlegging viser at kommunene har fått en større del av rekninga ved mottak av flyktninger.
- **Frie inntekter blir «spist opp».** I statsbudsjett for 2025 fikk kommunene en større pott med frie inntekter, men realveksten i frie inntekter ble ikke stor når overføringene blir justert for befolknings- og oppgaveendringer.

I tidligere nevnte Debatten-program ble det satt spesielt fokus på at utgiftene til eldreomsorg øker pga flere eldre. Samtidig går barnetallet ned, uten at kommunene reduserer kostnadene tilsvarende innen barnehage/skole. Det kan umulig være så enkelt at det bare er å legge ned skoler med få elever for å få kommunenes regnskaper til å vise overskudd. Andre kostnadsdrivere er strengere bemanningsnormer og økt behov for tilrettelegging og spesialpedagogiske tiltak i barnehagene og skolene.

Mange oppgaver kan for tiden løses ved hjelp av prosjekter med dertil utbetalte prosjektmidler. Dette er kanskje statens og fylkenes mulighet til å styre utviklingen av tjenestene i en ønsket retning. Spørsmålet kan stilles om dette fører til den utviklingen som ønskes da kommunene i liten grad har midler til å videreføre prosjektet når prosjektperioden er over. Erfaringen som er gjort og tilbudet som er etablert blir stoppet. For å få ekstra midler må det søkes på nye prosjekter. Dette er en utvikling som ødelegger for langsiktige satsinger og representerer en uheldig utviklingskultur.

- 207 Hedmark Sp mener at kommunene må tildeles
- 208 • Midler ut fra en større realisme i økonomiske vurderinger
- 209 • Midler til nye oppgaver fullfinansieres
- 210 • Mer frie midler inn i rammetilskuddet
- 211 • Midler til nedbetaling av renter og gjeld
- 212 **Innsendt av Kongsvingerregionen**

5. Styrk norsk sikkerhet og beredskap med sirkulær bioøkonomi

(Oppdatert versjon av resolusjonen 13. *Styrk norsk sikkerhet og beredskap med sirkulær bioøkonomi*)

Nasjonen Norge er bygd på klok forvaltning av naturressurser som jord, skog, fisk, fossefall, mineral, olje og gass. Skal vi lykkes med å gjøre norsk økonomi mer sirkulær og basert på det grønne karbonet og bioøkonomi, må alle ledd i verdikjedene koordineres bedre, fra produksjon, til forbruk og gjenvinning og det må gjøres med det som mål at vi skal styrke norsk sikkerhet og beredskap.

Vi må som nasjon blir mer og bedre selvforsynte og vi må fortsatt jobbe for å erstatte det svarte karbonet med det grønne. Samtidig er verdikjedene i jord- og skogbruk hardt presset. Dette understreker behovet for en ny og mer forpliktende satsing på sirkulær bioøkonomi som utnytter mer av fastlandsøkonomien sin verdiskaping- og sysselsettingsevne.

Vi trenger en bioøkonomi med høy verdiskapingsevne i form av mange og varierte produksjonslinjer sett i sammenheng med sirkulære system og i samarbeid. Det må sikre Norge flere ben å stå på og gjøre oss mindre avhengige av globale, økonomiske svingninger. Det vil gi flere verdikjeder innenfor landbruket og foredlingsindustrien og styrke bærekraftige verdikjeder fra øverst i dalene til Glomma sitt utløp. Men skal vi lykkes med å få det grønne gullet i omløp, må vi i enda større grad samhandle og samarbeide.

Senterpartiet mener derfor at vi kontinuerlig må jobbe med gode planer, strategier med konkrete handlingsplaner, utvikle et målrettet skatte- og avgiftssystem, lovverk som forsterker og ikke minst ha en større risikokapital som støtter og har troen på en grønn, sirkulær bioøkonomisk framtid for å sikre norsk selvforsyning på en bærekraftig måte. Vi må kontinuerlig jobbe for geografisk, sosial og økonomisk balanse i tett samarbeid med kommuner og organisasjoner innenfor verdikjedene. Vi trenger en ny giv for sirkulær bioøkonomi som et ledd i beredskap og forsvar.

Senterpartiet vil derfor:

- Erstatte fossile materialer og brenslers med biomasse
- Utvikle norsk foredlingsindustri og samvirkebasert eierskap
- Styrke konkurranseevnen for norsk foredling og produksjon av biomasse
- Bevare og styrke arbeidsplasser i hele verdikjeden for å utvikle levende lokalsamfunn i hele landet
- Styrke norsk selvforsyning og nasjonal sikkerhet gjennom økt selvforsyning av mat, energi, innsatsfaktorer og industrielle råvarer
- Utarbeide en ny nasjonal handlingsplan for sirkulær bioøkonomi, med tydelige mål, tidsfrister og finansiering, der bioøkonomi ses i sammenheng med beredskap
- Bruke offentlige innkjøp i transport, bygg og anlegg for å aktivt fremme bruk av bærekraftig biobaserte materialer og drivstoff
- Arbeide for et lovverk som sikrer og styrker at vi kan ha en langt større energifleksibilitet enn det vi har i dag og for å stimulere til mer bruk av bioenergi til nær- og fjernvarme og biomasse og biodiesel som energibærere for større maskiner

Innsendt av Fylkestingsgruppa

252	6. "Hele Norge i beredskap"- Senterpartiet satser på totalforsvaret i 2026!
253	Senterpartiet ser totalforsvarsåret 2026 som et viktig vendepunkt for å bygge et sterkere og mer
254	helhetlig totalforsvar, der både militær og sivil beredskap løftes i fellesskap.
255	Målet er å sikre at hele landet er med i forsvarsløftet, med vekt på lokal beredskap, bosetting,
256	matproduksjon og samarbeid mellom Forsvaret, samfunnet og næringslivet.
257	Partiet kan bruke året til å markere overgangen fra et "akkurat i tide" samfunn til et "føre var
258	samfunn" der landet står rustet til å møte kriser, krig og sammensatte trusler.
259	Senterpartiet støtter opp om Totalforsvarsåret og vil legge stor vekt på 2026 som en viktig milepæl
260	for å styrke Norges samlede beredskap og forsvarsevne.
261	I både partiprogrammet for 2025-2029 og i det alternative statsbudsjettet for 2026 satser partiet på
262	at totalforsvaret, spillet mellom det militære forsvaret og det sivile samfunn må styrkes over
263	hele landet.
264	Beredskapsmeldinga understreker betydningen av å opprettholde sterke og uavhengige medier.
265	Dette er viktig for å sikre et åpent og offentlig ordskifte, noe som er en forutsetning for
266	demokratiet.
267	En godt opplyst befolkning med tilgang til kulturelle uttrykk vil ha bedre forutsetninger for å ta
268	gode valg i krisetider. Det kan være avgjørende for nasjonens evne til å takle en krise.
269	• Partiet mener at hele landet skal være med i forsvarsløftet. Beredskap og forsvar må
270	bygges nedenfra med bosetting, infrastruktur og næringsliv spredt over hele landet. Dette
271	kan gi grunnlaget for sterk nasjonal motstandskraft og mobiliseringsevne.
272	• Totalforsvaret som felles innsats omfatter samarbeid mellom Forsvaret, sivilsamfunnet,
273	kommunene, nødetatene og frivillige organisasjoner fra fredstid til evt konflikt eller krig.
274	• For å styrke lokal beredskap og sivil motstandskraft oppfordres partiet til å øke
275	bevilgningene til Heimevernet, sivilforsvaret, politiet, tolletaten, sikre beredskapslagring av
276	mat og kritiske varer.
277	• Personell er Forsvarets viktigste ressurs og for å lykkes med forsvarsløftet må det satses
278	på å rekruttere flere. De som allerede er i tjeneste må ivaretas med bedre boforhold, lønn
279	og familieordninger.
280	• Partiets helhetlige totalforsvarspolitik i året kan gi en ny fase hvor man går fra "akkurat i
281	tide" tenkning til et "føre var" prinsipp med langsiktig planlegging for sivil beredskap og
282	bedre samordning mellom lokalsamfunn og næringsliv.
283	• Vektlegging av samarbeid med lokalsamfunn, næringsliv, entreprenører og leverandører
284	kan bidra til forsvarsutbygging, beredskap til forsvarssatsingen som kan styrke distriktene
285	og lokale arbeidsplasser.
286	Totalforsvarsåret 2026 kan bli et symbol og praktisk løft for å bygge et sterkt, desentralisert,
287	helhetlig totalforsvar, der både militær og sivil beredskap styrkes i hele landet.
288	Dessuten vil kulturen gjøre oss i bedre stand til kritisk tenkning, og blir fremhevet som en viktig del
289	av samfunnets motstandskraft.
290	Innsendt av Senterkvinnene i Hedmark

7. Et tryggere Norge i en mer urolig verden

Verden rundt oss er i rask endring. Den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa og globalt har blitt mer uforutsigbar, mer kompleks og mer krevende enn på flere tiår. Krig i Europa, økt stormaktsrivalisering, en rasende teknologisk utvikling og nye trusler i det digitale rom utfordrer vår tradisjonelle forståelse av sikkerhet og forsvar.

Trusselbildet er ikke lenger avgrenset til ett geografisk område eller én type konflikt. Norge må i dag forholde seg til et bredt spekter av mulige trusler, militære, hybride og digitale. Det stiller helt nye krav til vår beredskap.

Invasjonen av Ukraina har samtidig vært en tydelig påminnelse at konvensjonell krigføring fremdeles er aktuelt. Erfaringene fra Ukraina understreker behovet for et forsvar som ikke bare er teknologisk avansert, men også har tilstrekkelig volum, utholdenhet og evne til å møte en militær motstander over tid.

Langtidsplanen for forsvarssektoren 2025–2036 peker i riktig retning og inneholder nødvendige prioriteringer for å styrke Norges forsvarsevne. Samtidig er det åpenbart at utviklingen i verden går raskere enn planlagt, og i helt feil retning. Tidslinjene i langtidsplanen er stramme, og i dagens situasjon er det ikke tilstrekkelig å «følge planen», den må forseres.

Forsvarets operative evne må styrkes raskere enn det som i dag ligger til grunn. Det handler både om personell, struktur, materiell og ikke minst øving. Uten tilstrekkelig øvingsaktivitet svekkes beredskapen. Uten rask oppbygging av nye strukturer, risikerer vi å stå dårligere rustet i en tid der behovet for troverdig avskrekking og forsvar er større enn på lenge.

Et sterkt forsvar forutsetter også robuste sivilsamfunn i hele Norge. Totalberedskapen ligger ikke bare i militære kapasiteter, men i fagarbeidere, matproduksjon, helsepersonell og sivil logistikk som holder samfunnet i gang i krise og krig.

Å sikre Norges suverenitet, folkets trygghet og våre alliertes tillit krever politisk handlekraft. Det krever vilje til å ta ekstraordinære grep i ekstraordinære tider. Derfor er det nødvendig med ekstraordinære bevilgninger som gjør det mulig å følge opp – og forsure – langtidsplanen for forsvaret.

Hedmark Senterparti mener at Norge nå må handle raskere for å styrke forsvarsevnen, særlig i en tid der usikkerheten er stor og varslingstiden kan være kort.

Hedmark Senterparti vil derfor:

- Ekstraordinære midler for økt øvingsaktivitet i Forsvaret i 2027 og 2028.
- En rask utvidelse og oppbygging av Finnmarksbrigaden, for å styrke tilstedeværelse og beredskap i nord.
- En intensivering av arbeidet med opprettelsen av Brigade Sør, for å sikre tilstrekkelig struktur og balanse i hele landet.
- Få på plass Forsvarets «Min Side» for alle vernepliktige, for å sikre god og rask kommunikasjon til landets vernepliktige.
- Økt fokus på sivilsamfunnets rolle i en eventuell krigssituasjon, gjennom informasjonskampanjer og involvering i militære øvelser.
- Vekting av betydning for Norges totalforsvar når forsvaret skal gjøre sine innkjøp av materiell, utstyr og mat.

Innsendt av Kongsvingerregionen

8. Nærpoliti for nære samfunn

Senterpartiet mener at alle, uansett hvor de bor i Norge, skal ha en trygg hverdag. Et tilstedeværende og synlig politi er avgjørende for å sikre dette. Politiet har det overordnede ansvaret for vår sikkerhet, helt fram til vi passerer terskelen for krig. Derfor er det avgjørende at politiet er til stede i hele landet. Når politiet er tilgjengelig i lokalsamfunnene, bidrar det ikke bare til å forebygge kriminalitet, men også til å skape trygge rammer for hverdagslivet, bygge tillit blant innbyggerne og legge til rette for samarbeid mellom politiet og lokalsamfunnet.

Vi ser med bekymring på utviklingen der kriminelle nettverk og andre med tilknytning til slike miljøer får fotfeste i distriktene. Rimelige lokaler og lavere oppmerksomhet fra myndighetene gjør enkelte lokalsamfunn sårbare. Når politiet er for lite til stede, øker risikoen for at kriminell virksomhet kan foregå mer eller mindre uforstyrret.

Som et ledd i organisasjonsutviklingen av politidistriktet blir politiet i større og større grad utsatt for fjernledelse. Ved det fratas lokalt politi muligheten til å styre egne ressurser der de holder til.

Sårbare unge finnes overalt – også i distriktene. Vi frykter at organisert kriminalitet og rekruttering av ungdom til kriminelle miljøer kan spre seg, dersom ikke politiets tilstedeværelse og forebyggende arbeid styrkes lokalt.

Senterpartiet vil derfor:

- Sikre et reelt nærpoliti i hele landet ved å styrke bemanningen ved politikontorer som trenger det.
- Gi lokalt politi større innflytelse og ansvar for ressursdisponering ut fra lokale forhold.
- Styrke politiets forebyggende arbeid i samarbeid med kommuner, skoler og frivillige.
- Sikre desentralisert politiutdanning og rekruttering fra hele landet.
- Flytte ressurser fra byråkrati til operative enheter og lokalt politiarbeid.
- Ha som målsetting at de ansatte bosetter seg i den kommunen de tjenestegjør i.

Et synlig politi med lokalkunnskap er den beste garantien for trygghet, beredskap og tillit mellom folk og myndigheter. Trygghet skal være en rettighet for alle, uansett postnummer, materiell, utstyr og mat.

Innsendt av Sør-Østerdalen

361 9. Levende lokalsamfunn skal ikke bygges ned!

362 Senterpartiet og Arbeiderpartiet samarbeidet i regjering i 3 år og 4 måneder. I denne perioden ble
363 sentraliseringspolitikken til Erna Solberg stanset og en ny politisk kurs for Norge staket ut.
364 Sentraliseringspolitikken var hovedårsaken til at Erna Solberg tapte valget og at et sterkt rød-grønt
365 flertall ble etablert. Den nye regjeringen oppnådde viktige seire for lokalsamfunnene, distriktene
366 og bygdenæringene:

- 367 • Den økonomiske rammen for jordbruksoppgjøret ble økt fra 17 til 29 milliarder kroner og
368 investeringsstøtte til driftsformer med høyere dyrevelferd ble kraftig styrket
- 369 • Kommuneøkonomien ble styrket med XX milliarder kroner pr år og inntektsforskjellene
370 mellom skattesterke og skattesvake kommuner ble redusert.
- 371 • Distriktspolitikken ble fornyet med mer ambisiøse mål og sterkere virkemidler som
372 nedskrivning av studielån i alle distriktskommuner i hele landet
- 373 • Rovviltpolitikken ble effektivisert slik at konfliktnivået i forhold til lokalsamfunnene ble
374 redusert og Stortingets målsettinger ble respektert
- 375 • Lokalsamfunn som stiller naturressurser til disposisjon for energiproduksjon,
376 mineralnæringer og oppdrettsvirksomhet fikk en rettmessig del av verdiskapningen og
377 avgjørende innflytelse på arealforvaltningen.

378 Senterpartiet kan ikke akseptere at denne politikken blir svekket av den nye regjeringen etter
379 valget høsten 2025. Sentraliseringen er fortsatt en hovedutfordring for flertallet av de norske
380 kommunene, og innbyggerne deres. Desentraliseringspolitikken skal og må styrkes i årene som
381 kommer dersom Senterpartiet fortsatt skal kunne samarbeide med den nye regjeringen. Levende
382 lokalsamfunn skal ikke bygges ned av en regjering som er avhengig av Senterpartiets støtte.

383 **Innsendt av Sør-Østerdalen**

10. Krafftak mot ungdomskriminaliteten!

De siste årene har vi sett ungdomskriminaliteten i Innlandet øke kraftig. «Lokal trusselvurdering 2024» av Innlandet Politidistrikt har gjort det klinkende klart at Innlandet er et attraktivt område for kriminelle nettverk, også for distribusjon av narkotika. Hedmark Sp mener at nok er nok og etterlyser et krafftak mot ungdomskriminaliteten!

Sommeren 2025 slo en etterretningsrapport fra politiet fast at antall voldsrelaterte lovbrudd blant barn og unge i Innlandet er firedoblet siden 2022. Deriblant har det vært en stor økning i saker der replikavåpen eller kniv har blitt benyttet. En fellesnevner i rapporten slo fast at hendelsene i stor grad skjedde på fellesarenaer som skoler, skystasjoner eller på fest. Dette er steder man skal kunne føle seg trygg!

Solberg-regjeringen gjorde lite for å forhindre denne utviklingen. I kampen mot narkotika ble politiet gradvis strippet for virkemidler, antall plasser hos politihøgskolen ble redusert og lensmannskontor i hele landet ble lagt ned som følge av «Nærpolitireformen.» Senterpartiet fikk i regjering til en økning i plasser på politihøgskolen og gjenopprettet flere lensmannskontor. Politiet må spilles gode!

Å forhindre ungdomskriminalitet handler om langt mer enn bare politi og straff. Det handler om å jobbe forebyggende fra barnehagealder. Vi må jobbe med holdninger blant de yngre, og gjøre de kapable til å stå imot den iherdige rekrutteringen de kriminelle nettverkene bedriver. Barn og unge ned i 12-årsalderen er dessverre utsatt for rekruttering til narkotikanettverk, og en stor del av rekrutteringen skjer via nett. Derfor mener vi en 15-årsgrense for sosiale medier er på høy tid, nettopp for at barn skal få lov til å være barn!

Narkotika er en stor pådriver for kriminalitet. Etter Arbeiderpartiets rus-reform i 2025 er det nå mer straffbart å drikke pils i park enn å bli tatt med kokain. Vi må slå fast at bruk og besittelse av narkotika fortsatt skal være ulovlig og at de som sliter med rus skal få raskere og bedre oppfølging til å slutte.

Hedmark Senterparti vil:

- Gi politiet virkemidler til å stoppe narkotikadistribusjon (eks. hund og spyttprøver)
- Opprette en fullverdig avdeling hos politihøgskolen i Kongsvinger
- Ha mer politi ute blant folk
- Innføre 15-årsgrense på sosiale medier for å hindre rekruttering til kriminelle nettverk
- Igangsette holdningskampanjer i ungdomsskolen gjennom samarbeid mellom politi, fylke og kommune

Innsendt av Nord-Østerdalen

11. Styrket beredskap for trygghet i hele landet

Norge står i en tid preget av stor sikkerhetspolitisk usikkerhet, klimautfordringer og sårbare forsyningslinjer. Økt fokus på beredskap er viktig for å skape trygghet for alle. Trygghet bygges nedenfra – gjennom levende lokalsamfunn, bosetting i hele landet og et sterkt sivilisert samfunn.

Beredskap handler om langt mer enn militær styrke. Et levende landbruk i hele landet, og egen matproduksjon er grunnmuren i nasjonal beredskap. Norge må evne å produsere og lagre mat i krise og krig, og dette er et statlig ansvar. Beredskapslagrene for korn må styrkes, og det må legges til rette for desentralisert lagring på gårdsbruk. Landbruket må sikres stabile rammevilkår, og norsk eierskap til jord, skog og matindustri blir avgjørende for å sikre kontroll over forsyningen.

Helseberedskap og lokalsykehus er en viktig del av totalberedskapen. Lokalsykehusene er avgjørende for trygghet, akuttberedskap og bosetting. Senterpartiet vil bevare og styrke lokalsykehusene, sikre desentraliserte akutt- og fødetilbud, og sørge for at ambulansetjenesten har kort responstid i hele landet.

Trygghet for folk og næringsliv krever også robust infrastruktur. Strømforsyningen må sikres, og det må være tilgang til reservestrom i både kraftnett og telenett. Internett og nødnett må ha dekning i hele landet. Vei- og jernbanenettet må vedlikeholdes og rustes for ekstremvær, slik at transport av varer, nødetater og forsyning kan opprettholdes i kriser.

Alle kriser skjer lokalt. Kommunene er grunnmuren i beredskapen. Senterpartiet vil opprettholde dagens kommunestruktur, og sikre at hver kommune har en statlig finansiert beredskapskoordinator. Kommunale beredskapsråd må være bredt sammensatt med næringsliv, frivillighet og nødetater, og styrke beredskapen ytterligere gjennom sterke regionale samarbeid. Fylkeskommunene må ha et tydelig ansvar for samordning og transportberedskap.

Hedmark Senterparti mener at:

- Totalberedskapen må styrkes gjennom samspill mellom stat, fylke, kommune, næringsliv, fagorganisasjoner og frivillighet.
- Landbruk i hele landet er avgjørende for Norges totalberedskap i krisesituasjoner.
- Matberedskap er et statlig ansvar, og nasjonal kontroll over matproduksjon- og lagring må prioriteres.
- Kritisk infrastruktur - strøm, internett, vei og jernbane - må sikres med økt reservekapasitet og klimatilpasning.
- Lokalsykehusene må bevares og videreutvikles som grunnmuren i helseberedskapen.
- Dagens kommunestruktur må opprettholdes for å sikre lokal beredskap og nærhet til beslutninger.
- Trevirke (ved), bergvarme, fjernvarme og restvarme fra industri skal være sentrale for oppvarming av bygg. Alle nye boliger skal bygges slik at vedovn kan ettermonteres.

Innsendt av Nord-Østerdalen

453 **12. Høyere sjølforsyningsgrad!**

454 I en verden med krig, geopolitisk uro, energikrise og klimaendringer er det helt nødvendig at
455 Norge øker sin selvforsyningsgrad på mat fra dagens nivå under 40% opp til 50%, uten at importert
456 kraftfôr er regnet inn.

457 Høyere selvforsyningsgrad forutsetter at det kan produseres mer matkorn, grønnsaker og
458 grovfôrbasert kjøtt. Det må derfor gis økonomiske rammebetingelser med nødvendige
459 incitament og risikoavlastning.

460 **Hedmark Senterparti krever derfor at:**

- 461 • Det må stimuleres til mer mathvetedyrking gjennom høyere priser på både mathvete og
462 fôrhvete, supplert med høyere arealtilskudd. Høyere fôrhvetepris er helt avgjørende for å
463 redusere risikoen med å produsere mathvete.
- 464 • Det må gis mer investeringsvirkemidler til korntørker og lager for poteter og grønnsaker.
- 465 • Staten må inn med risikoavlastning til grønnsakdyrkere som risikerer at store avlinger må
466 kasseres pga for høye verdier av tungmetaller som kadmium.
- 467 • Det må føres en rovviltpolitikk som muliggjør bruk av verdifulle utmarksressurser slik at
468 grovfôrbasert kjøttproduksjon minst kan opprettholdes og helst økes.
- 469 • Det må gis nydyrkingstilskudd for å øke produksjonsgrunnlaget, særlig for matkorn.

470 **Innsendt av Hedmarken**

13. Styrk norsk sikkerhet og beredskap med sirkulær bioøkonomi

Nasjonen Norge er bygd på klok forvaltning av naturressurser som jord, skog, fisk, fossefall, mineral, olje og gass. Skal vi lykkes med å gjøre norsk økonomi mer sirkulær og basert på det grønne karbonet og bioøkonomi, må alle ledd i verdikjedene koordineres bedre, fra produksjon, til forbruk og gjenvinning og det må gjøres med det som mål at vi skal styrke norsk sikkerhet og beredskap.

Forvaltertankegangen står sterkt i Senterpartiet. Du skal levere over til neste generasjon sjø, jord, luft og land i en bedre tilstand. I samfunnet generelt er det stort fokus på vekst og lite på balanse, selv om bærekraft er et av de mest brukte ord i vår tid. Vår filosofi er at vekst ikke er å forbruke mer, men å forvalte bedre. Det er bærekraftig.

Det har de siste årene vært mye fokus på klimautfordringer, pandemi, energikrise, sårbarhet ved den geobaserte markedsstyrte økonomien, geopolitisk uro og at det er mindre forutsigbart hvem vi som nasjon kan støtte oss på både med tanke på ressurstilgang og forsvarsallianser.

Vi må som nasjon blir mer og bedre selvforsynte og vi må fortsatt jobbe for å erstatte det svarte karbonet med det grønne. Den nasjonale bioøkonomistrategien fra 2016 har i liten grad blitt fulgt opp med konkrete tiltak. Samtidig er verdikjedene i jord- og skogbruk hardt presset. Dette understreker behovet for en ny og mer forpliktende satsing på sirkulær bioøkonomi som utnytter mer av fastlandsøkonomien sin verdiskaping- og sysselsettingsevne.

Vi trenger en bioøkonomi med høy verdiskapingsevne i form av mange og varierte produksjonslinjer sett i sammenheng med sirkulære system og i samarbeid. Det må sikre Norge flere ben å stå på og gjøre oss mindre avhengige av globale, økonomiske svingninger. Det vil gi flere verdikjeder innenfor landbruket og foredlingsindustrien og styrke bærekraftige verdikjeder fra øverst i dalene til Glomma sitt utløp. Men skal vi lykkes med å få det grønne gullet i omløp, må vi i enda større grad samhandle og samarbeide.

Tirsdag 15. november 2022 passerte vi 8 mrd. mennesker i verden og FN regner med rundt 10,3 mrd. i 2080 før det stabiliserer seg og kan synke igjen. Alle disse menneskene skal ha ren og trygg mat, vann, energi, hus og klær. Da har vi alle et ansvar i et klima- og miljøperspektiv for å produsere og forbruke så bærekraftig som mulig basert på vår ressurstilgang, vårt klima og våre forutsetninger. Samtidig er den geopolitiske situasjonen slik at vi kan møte et mindre forutsigbart verdensmarked i årene som kommer som vil gi oss utfordringer med tanke på å sikre våre egne innbyggere.

Senterpartiet mener derfor at vi kontinuerlig må jobbe med gode planer, strategier med konkrete handlingsplaner, utvikle et målrettet skatte- og avgiftssystem, lovverk som forsterker og ikke minst ha en større risikokapital som støtter og har troen på en grønn, sirkulær bioøkonomisk framtid for å sikre norsk selvforsyning på en bærekraftig måte. Vi må kontinuerlig jobbe for geografisk, sosial og økonomisk balanse i tett samarbeid med kommuner og organisasjoner innenfor verdikjedene. Vi trenger en ny giv for sirkulær bioøkonomi som et ledd i beredskap og forsvar.

Senterpartiet vil derfor:

- Erstatte fossile materialer og brensler med biomasse
- Utvikle norsk foredlingsindustri og samvirkebasert eierskap
- Styrke konkurranseevnen for norsk foredling og produksjon av biomasse
- Bevare og styrke arbeidsplasser i hele verdikjeden for å utvikle levende lokalsamfunn i hele landet
- Styrke norsk selvforsyning og nasjonal sikkerhet gjennom økt selvforsyning av mat, energi, innsatsfaktorer og industrielle råvarer

- 516 • Utarbeide en ny nasjonal handlingsplan for sirkulær bioøkonomi, med tydelige mål,
517 tidsfrister og finansiering, der bioøkonomi ses i sammenheng med beredskap
518 • Bruke offentlige innkjøp i transport, bygg og anlegg for å aktivt fremme bruk av
519 bærekraftig biobaserte materialer og drivstoff
520 • Arbeide for et lovverk som sikrer og styrker at vi kan ha en langt større energifleksibilitet
521 enn det vi har i dag og for å stimulere til mer bruk av bioenergi til nær- og fjernvarme og
522 biomasse og biodiesel som energibærere for større maskiner

523 **Innsendt av Fylkestingsgruppa**